

mentációs Központjában, Offenbachban, ahol 1976 októberre óta valamennyi adatot géppel olvasható alakban rögzítenek.

A számítógépes rendszer a múlt év végén szolgáltatotta az első nyomtatott jegyzékeket, amelyek a ZDOK-nál egyelőre tovább vezetett cédulakatalógus alapját képezik.

Az átállás során módosítani kellett a címleírási szabályokat, és új adatfelvételi lapot állítottak össze, amely az alábbi új, tartalmi és alaki keresőkategóriákat is tartalmazza:

szak szerinti jelölések,
szabadon felhasználható tárgyszavak,
nyelvre vonatkozó adatok,
a dokumentum jellegére vonatkozó jelölések,
ISBN szám,
a tárgykör feldolgozásának módja.

A betűrendes címszójegyzéket átdolgozták, és ennek során egy sor prekoordinált fogalmat vettek fel.

Projektadatok nyilvántartása
(új szolgáltatás, 1976-tól)

Az Unesco által a dokumentáció egész területére kiterjedő rendszer, a *Dokumentációs Kutatások Nemzetközi Információs Rendszere (International Information System on Research in Documentation, ISORID)* kidolgozásában az NSZK részéről a ZDOK a közvetítő intézmény. E munka keretében a ZDOK a nemzeti adatokat dolgozza fel és évenként egy informatikai nemzeti kutatási jegyzéket jelentet meg.

Szakemberek és intézmények jegyzéke
(új szolgáltatás)

A szakemberek és intézmények adatainak felvételére kérdőívet dolgoztak ki, amelyet az érdekelteknek megküldtek. A régebbi és az új adatokat géppel olvasható

alakban tárolják, és – más intézményekkel együttműködve – feldolgozzák, ill. időnként kinyomtatják.

Tervezett változtatások

1977-től kezdve a ZDOK szolgáltatásai már nem ingyenesek. A *DGD (Deutsche Gesellschaft für Dokumentation = Német Dokumentációs Egyesület)* vezetői, tagjai, illetve a nem tagok részére eltérő díjtételeket határoztak meg.

A tervek szerint az informatikai irodalomból készült referátumok a jövőben nemcsak a német nyelvű irodalomra terjednek ki, hanem a fontos külföldi irodalomra is utalnak. 1977-től kezdve az ETO helyett más osztályozási rendszert vezetnek be. A tervek szerint gépi szedéssel csökkentik a költségeket, ezáltal feleslegessé teszik a korrektúrát, gépesítik a mutatók elkészítését. Így több oldal kiadása válik lehetővé és bővíthető a szolgáltatás.

A szelektív információterjesztés 1977-től kezdve az alábbi hat profilra terjed ki: nyelvészeti adatfeldolgozás; információs hálózatok; az információ és dokumentáció üzemgazdasági szempontjai; terminológiai kérdések; osztályozás; teauruszok. Ezt a szolgáltatást 1977-től kezdve géppel dolgozzák fel, és egyénileg ellenőrzik.

1977 közepétől kezdve a retrospektív kereséseket és az egyéb kereséseket *on-line üzemmódban* végzik, amennyiben a keresett adatok mágneslemezen vannak.

Végül a beszámoló a könyvtári és dokumentációs szolgáltatásokra, az új szerzeményekre, valamint a szakemberek és intézmények jegyzékének terjedelmére vonatkozó statisztikai adatokat foglalja össze.

/Dokumentationszentrum für Informationswissenschaften (DOK). Jahresbericht 1976 = Nachrichten für Dokumentation, 28. köt. 2. sz. 1977. p. 89–90./

(Pálincás János)

K O N G R E S S Z U S

39. FID kongresszus

Az 1978. szeptember 25–28. között Edinburghban (Skócia) rendezendő és a *dokumentáció és információ új irányzatainak kérdéseit* napirendre tűző Kongresszusra a FID számára sorsfordulónak tekinthető időszakban kerül sor. Az utóbbi időben – mind a FID tagjai, mind pedig kívülállók – erősen vitatják szerepét, céljait, sőt, magát a Szövetség létjogosultságát is. A FID Közgyűlése ezért 1976-ban úgy határozott, hogy az 1978. évi Kongresszusnak alkalmat kell adnia arra, hogy megvizsgálják a FID jelenlegi helyzetét és *fontolóra vegyék, milyen*

irányba kell továbbhaladni ahhoz, hogy a Szövetség hatékonyan szolgálja tagjainak érdekeit és betöltse nemzetközi szerepét. Egyhangú az a vélemény, hogy a kormányközi nemzetközi szervezetek tevékenységének fokozódása csak növelte egy olyan szervezet szükségességét mint a FID, amely tevékenységét a dokumentációs és információs szakemberek igényeire összpontosítja. A FID jövőbeli programjának ezekre a szakmai szempontokra kell helyeznie a hangsúlyt, hogy ezáltal a Szövetség hasznosabbá válhasson a tagok számára.

A Kongresszust olyan módon szervezik, hogy a tagok hozzájáruljanak a Szövetség új programjának kidolgozá-

sához és a Szövetség jövőjének kialakításához. *Összefoglaló bevezető előadás* fogja ismertetni azokat az alapvető gazdasági, politikai és társadalmi irányzatokat, amelyek keretében a FID-nek a jövőben működni kell. *A hat, egyenként félnapos szekcióülés* mindegyikét egy-egy fontos szakmai problémának szentelik. *A záróülés* a Szövetség két alelnökének (P. Judge, Ausztrália és dr. Lázár Péter, Magyarország) vezetésével összegezi az előadások és viták eredményeit és kijelöli a FID jövőbeli tevékenységének alapjait.

A szekcióülések elnökeinek feladata, hogy megszervezzék az ülések rendjét, bevezessék az ülést és megvilágítsák a napirendre tűzött 3–4 előadásnak az ülés témájához való kapcsolódását. A felkért előadóknak a saját szakterületükön várható problémákra, kutatási szükségletekre, megoldási lehetőségekre kell helyezniük a hangsúlyt. A Kongresszus résztvevőinek alkalmuk lesz arra, hogy kérdéseket tegyenek fel az előadóknak és véleményeikkel hozzájáruljanak a Szövetség jövőbeli szerepének kialakításához. A Kongresszus adta keret lehetőséget nyújt a Szövetség bizottságainak, hogy bebizonyítsák jelenlegi tevékenységük szükségességét és jelentőségét.

Remélhető, hogy a *Kongresszus fordulópontot jelent majd a FID történetében*. A lehetőség óriási és izgalmas. Kíváncsok, hogy minél több szakember vegyen részt a Kongresszus munkájában és járuljon hozzá új utak kijelöléséhez, hogy a Szövetség a jövőben is olyan hatékonyan – ha nem hatékonyabban – szolgálja tagjait, mint ahogy azt fennállásának eddigi 80 esztendeje alatt tette.

Részletes tájékoztatást nyújt a *FID Magyar Nemzeti Bizottsága*, Pröhle Éva, OMKDK, Budapest, Reviczky u. 6. Tel: 336-309/176.

(N. I.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

REPROGRÁFIA

A Pentakta mikrofilmplap gépsor alkalmazásának tapasztalatai a VINITI-ben

Az ASZSZISZTENT rendszerben a mikrofilmplapok széles körű alkalmazása megbízhatóvá teszi mind a rendszer működését, mind pedig az információszolgáltatást. A mikrofilmplapok bevezetése lehetővé tette az információs szervek gyakorlati munkájában egyrészt a *határidők csökkentését*, másrészt a *feltétlenül szükséges összes információ* eljuttatását a felhasználókhöz.

A beérkező információs források mikrofilmzés szempontjából lényeges jellemzői

Mikrofilmzésre egyaránt beérkeznek hagyományos jellegű időszaki és sorozati kiadványok, könyvek, folyóiratok, újságok, valamint mikrofilmplapok.

A mikrofilmplapokat kivéve az információs források mikrofilmzési szempontból *legfontosabb paraméterei* a

A program:

1. *Megnyitó (plenáris) ülés* (szeptember 25. hétfő reggel)
Üdvözlő beszédek
Bevezető előadás
2. *Félnapos szekcióülés*
A dokumentáció és információ elméleti alapjainak fejlődése – beleértve az információs nyelvészeti kérdéseket is. Új irányzatok és hatások az információs gyakorlatra.
3. *Két félnapos szekcióülés*
Új technológiai irányzatok és alkalmazásuk az információkezelésben
A számítástechnika és a távközlési technika alkalmazása.
Gépi fordítás. Reprográfia
4. *Félnapos szekcióülés*
Új fejlemények az osztályozás és más információkereső rendszerek terén
5. *Félnapos szekcióülés*
Új irányzatok információs rendszerek, hálózatok és szervezetek irányításában és szervezésében. Mérési és költségelemzési módszerek
6. *Félnapos szekcióülés*
Szakmai fejlődés, munkaerő, oktatás és képzés, új fejlemények
7. *Záróülés* (szeptember 28. csütörtök délután)
Peter Judge és dr. Lázár Péter (FID alelnökök) összefoglalója az egyes szekcióülések eredményeiről.

következők: a formátum, az információs elemek legkisebb mérete, az optikai feketedés gradációja, a kontrasztosság és a szín.

A beérkező dokumentumok elemzése a következő képet mutatja:

a formátum (a mikrofilmektől eltekintve) 132 × 210 mm és 400 × 560 mm között váltakozik;

előfordulnak 0,5 × 0,75 mm méretű *jelek* is, amelyeknek legkisebb vonalszélessége 0,05 mm. A folyóiratok többségében a jelek legkisebb vonalszélessége 0,08 mm;

a dokumentumok *fekete-fehér képe* fényerősségének intervalluma $L=0,5-1,30$; a maximális fényerősség intervalluma: $\Delta \lg B_{\max} = 0,20$ (megfelel az alap színének); a minimális fényerősség intervalluma: $\Delta \lg B_{\min} = 0,75$ (megfelel a jeleknek); a fényerősség átlagos intervalluma $L = 0,9$;

a külföldi kiadványoknál előfordul, hogy a papír egy része vagy a mellékletek *színesek*.